Ч. 172. Львів, второк дня 16. (3.) серпня 1910. Річник XIV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
з Австриї:
на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів: з висилкою двічи в тижни 5½ доляра, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4½ доляра, або 9 рублїв.
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича

Телєфон Редакциї ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня крім неділь руских сьвят о 5½ год. по полудни.
Редакция, адмінїстрация експедиция »Руслана« при ул. Оссолїньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє.—
Реклямациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цінї 20 с. від стрічки, а в „Надісланім" 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Дипльоматичні зїзди.

——

(✕) Европейскі дипльомати і державники користують ся звичайно побитом на літнім віддиху, щоби відтак зустрінити ся з собою і обговорити заграничну політику. Понукою для сегорічних дипльоматичних зїздів літних послужив передовсїм росийско-японьский договір з липця с. р., котрий вправдї не проявив наглядних наслідків, але вжеж таки оставив по собі деякі слїди. Росия доповнила єго договором з Хінами і тим способом там упорядковала свої справи, котрі спричиняли там їй чимало клопотів. Але сї договори насувають Англії значні трудности через зріст торгових сил Японії і прилуку до неї корейского півострова, перевагу над Хінами і отворенє дороги до вигідного збиту своїх виторів в Манджуриї.

Тимто анґлїйскі дипльомати застановляють ся над тим, щоби не відновляти вже анґлїйско японьского договору а подумати в спілцї із Зєдиненими Державами про поставленє запори жовтій расї. Хоч росийско-японьский договор зменшає для сих держав вартість анґлїйскої приязни, однак Анґлїя хоче витревати при системі введеній пок. королем Едвардом і почуває ся обезпеченою порозумінєм з Росиєю що до Персиї і Індиї, а договором з Франциєю що до Африки.

Дипльоматичні заходи морских держав сьвітових приневолюють також континентальних державників мати ся на бачности і думати про обезпеку свого становища. На перше місце в дипльоматичнім сьвітї вибив ся керманич австро-угорскої заграничної політики ґр. Еренталь і самостійним рішучим поступованєм витворив в Европі положенє, котре бажав би удержати ненарушеним. Кіндерлєн-Вехтер, котрий що йно станув при кермі заграничної політики Німеччини, почував потребу в Мариєнбадї зустрінути ся з ґр. Еренталем, щоби порозуміти ся до дальших задач сьвітової полїтики. Нема сумнїву, що росийско-японьский договор був предметом розмови обидвох дипльоматів.

Розвязанє рук Росиї в Азиї договорами з Японцями і Хінцями обновило вартість дводержавного союза для Франциї, котра тепер проявляє живійшу приязнь для Росиї, але за те Франция охолонула супроти Австро-Угорщини. Виявило ся се з нагоди дрібних непорозумінь в рафінериї в Лїмановій і задля опору австрийского правительства в справі південної зелїзниці, де Франция вложила свої капітали, а знеохота Франциї до Австро-Угорщини, котрій она віддала великі услуги в часї босаньского пересиленя, появили ся опором францускої грошевої торговиці в справі угорскої позички. І дивним способом можуть ще так скласти ся обставини, що Німеччина виступить посередником що до зближеня Франциї з Австриєю.

Другою справою, яку обговорювали згадані дипльомати при стрічі в Мариєнбадї, се були неперечно відносини посеред тридержавного союза. Небавом, як звіщають, має цїсар Вільгельм зустрінути ся з царем на замку Фрідберґ коло Дармштаду, а при сїй нагоді Німеччина мала би вирівнати свої політичні взаємини з Росиєю з часів прилуки Босни. Очивидно, що й Австро-Угорщина бажала би вчинити те саме, бо напруженє між Росиєю і Австро Угорщиною не виходить на користь ані одної, ані другої держави. Відносини сї мали би поправити ся через Мариєнбад і Фрідберґ.

Австро-Угорщина і Німеччина однаково зрозуміли значінє росийско-японьского договору а керманичі заграничної політики австрийскої і німецкої добачили в тім, як дипльоматично висловлюють ся, поворот Росиї до Европи, то значить живійшу діяльність Росиї на балканьскім півострові і тому комунїкат про зустріч в Мариєнбадї зазначив потребу сталої мирної політики. Змаганє се мало би тим більший успіх і проба зроблена в Дармштадї мала би тим кориснїйші вигляди, бо Росия не може розпочати діяльної політики на Балканї задля внутрішнього знесиленя і втрати впливу на Туреччину, котра глядить підпори в тридержавнім союзі. Окрім того розстрій і спори між Болгариєю і Сербією виключають можливість улюбленої гадки Ізвольского — балканьского союза. Росиї виховзнула ся отже з рук керма над Славянщи-

---

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

—

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірляндського пароха.

Переклав *Володимир Держирука.*

——

(Дальше).

— Добре. Розгляньмо справу подрібно і маю непомильний дар пізнаваня, чи проповідь мала успіх, чи нї. Скажіть менї чи, були сьвященики присутні.

— Було їх двайцять і саме те журить мене.

— Жаден з них не поґратулював вам, коли ви вернули до захристиї?

— Жаден а навіть глядїли на мене так, що а почав застановляти ся, чи не було в моїй проповіди якої нісенїтниці.

— Гм! І нї один не прийшов і не поклепав вас з цїлої сили по рамени?

— Нї один!

— І нїхто з них не зловив вашої руки і не закликав: Prosit, prosit, prosit!

— Нїхто.

— То лихо. І нїодин з них не сказав навіть: Macte virtute esto, Tisus Mantius?

— Нїодин.

— І жаден не став нечаяно вимовним, не взяв вашої руки і не потряс вашою рукою так, неначеб хотїв її урвати і не закричав: Знамевито, я не сумнївав ся нїколи про ваші успіхи?

— Жаден. Всї мовчали, мов камінні.

— А може шептали один до другого і дивили ся на вас, мов на вовка?

— Що до сего, то може бути.

— А епископ.

— Епископ підійшов до мене і сказав, що є менї вельми вдячний за гарну проповідь; та се звичайний комплїмент...

— А публика? Як приняла проповідь?

— Слухали всї з увагою і скупленєм. Було знати, що се інтелїґентна публика.

— А не говорили ви незрозуміло?

— Нї. Бідні жінки зібрані довкола проповідниці, не спускали з мене ока; я бачив навіть зворушенє на лицях найблизших слухачів.

Я замовчав і рефлєктував слова сотрудника і заключував льоґічно, як здаєть ся.

— Дорогий молодче — сказав я вкінци — довголїтний досьвід і знанє людської природи, дозволяє менї вносити з ваших слів, що ваша проповідь не тільки була будуюча і хосенна а прямо незвичайна.

— В тій хвили говорить з отця добродія доброта — перервав сотрудник — що до мене, я певний, що моя проповідь не удала ся а доказом сего становище сьвящеників-слухачів.

— Саме се становище супротив тебе скріпляє сей мій погляд. Тодї тільки мав би я сумнїв, колиб се становище було відмінне.

— Менше з тим. Вдоволений я хоч, що все скінчене. Зробив я се, що було в моїй силї, щоби гідно пошанувати Божу Матїр і коли отже проповідь моя не удала ся, то Вона не возьме менї сего за зле.

— Отсе здорова християньска фільософія — закликав я — перестаньмо вже! В кождім разї не паленїйте надто, коли здійснять ся мої слова.

— Надїю ся, що устроємо процесию на Боже Тїло? — сказав нечаянно.

— От тобі! Знов новина. Колиж буде сему конець, молодий чоловіче?

— Чому ми не маємо устроїти процесий, се чейже з хісном для вірних.

— Хиба довкола церкви і назад до престола.

— О нї! Гадаю про таку процесию, що йде головними улицями, опісля стежиною, що веть ся над надбережними скелями, до млина, де задумую поставити престол, а вкінци вернемо головною вулицею до церкви.

— Що далї, що далї? Може запросиш ще старого приятеля Кампіона, щоби взяв участь в процесиї?

— Кампіон нести ме бальдахім.

Я глянув з подивом на сего штукаря. Він однак не замітив мойого погляду.

— Рішив я вже — говорив далї, — що Кампіон, Ормсбі, лїкар і старий Кльоіссі стануть до бальдахіму, час вже, щоби сї люди зрозуміли, що вони є католиками дїйсно а не тільки з імени.

Мене неначе пригнобила ся його сьмілість.

— Маю вже дозвіл від епископа — говорив далї — на придятє Ормсбі до нашої віри з поминенєм довгих формальностий. Упевняю отця пароха, що з нього буде католик ревний, бо се людина поважна і інтелїґентна.

— А когож Ормсбі спроваджує з Дублїна до Аніциї?

— Старого свойого товариша, лїкаря. Пережили разом неодну хвилину долї і недолї. Має се бути чоловік, що залюбки сповняє свій фах. Студиює по 18 годин на добу.

— Повинен бути предсїдателем нашої кон-

ною, а найліпшим доказом сего, безуспішність і невдача т. зв. всеславянського конґресу в Софії, до чого головно причинила ся, захмелена загорілим націоналізмом і гнобленєм Поляків і Українців. Бажаючи найти відплату за невдачі на далекім Сході, Росия відбиває се на власних підданих, инородцях, а се обнижує вартість і значінє російсько-японьского договору і т. зв. повороту Росиї Европи.

Для дальшого розвитку сьвітової політики будуть мати неперечно вельми досягле значінє переговори ґр. Еренталя в Марієнбаді з двома керманичами заграничної політики сусідних держав іменно великого везіра Ґаккі-паші і італійского міністра загран. справ Сан Джуліяно в Зальцбургу. Добігає вже 20 літ, як за впливом кн. Бісмарка Італія приступила до тридержавного союза. Тричі вже зміняли ся італійскі керманичі заграничної політики за той час а кождочасний керманич відчуває потребу відновити сі приязні взаємини. Дивно отже супроти того виглядає скріплюванє фльоти будовою на взаводи великаньских кораблів, що доводить державно економічної руїни, як справедливо висловив ся король Віктор-Емануїл. Видно з того отже, що тридержавний союз не виповняє ще всеї своєї задачі, щоби довести до приязного настрою між Італією і Австро-Угорщиною. Впливають очевидно на настрій Італії домаганя австрийских Італійців що до італійского університету, а вдоволенє сим домаганям не може остати без наслідків на тридержавні взаємини.

Крім того викликують в Італії деякі підзори і знеохоху розповсюджені поговори про австрийскі наміри забору Солуня, хоч супроти відродин Туреччини сі поговори втратили свою вагу, а мимо того сей настрій з минувшини впливає то сильнійше, то слабше на взаємини між Італією і Австро-Угорщиною.

Тимто зустріч великого везіра з ґр. Ерентальом перед зїздом з італійским міністром Сан Джуліяно викличе неперечно в італійских кругах корисне враженє і причинить ся до успокоєня тамошнього настрою і до скріпленя союзної приязни.

Огляд часописий.

(*Москвофільскі сплетні депутата Маркова про українство. Погана птиця, що своє гніздо каляв.*)

Галицкі москвичі підчас побиту на т. зв. всеславяньскім конґресі у Софії не могли обійти ся без того, щоби своїм дивним звичаєм не скаляти свого гнїзда, з котрого сї „птинцы“ вилетіли.

Отже й пос. Марков покористував ся сею нагодою, щоби в часописи „Балканска Трибуна“ подати свій погляд на українство. Представляє він українське питанє яко любов до української мови і пісні, якою переймали ся зарівно Українці і Москалі, яко боротьбу Українців спільно з московскою демократією за народні права проти самодержавного монархізму і за визволенє кріпаків (і тут побіч Шевченка поставив Драгоманова, котрий за часів кріпацтва був молодельким студентом). А дальше вже почав торочити звичайні теревені москвофільскі із своїми додатками про посла Василька і Митрополита Шептицкого, що стоять єму костию в горлї.

Для цікавости, які баламутства розповсюджує про українство Марков et cons., подаємо частину з єго виводів поданих в згаданій в горі болгарскій часописи.

Ось як виглядає українство в осьвітленю Маркова:

„У насъ, въ Галичинѣ, еще 30 лѣтъ тому назадъ не было рѣчи о національномъ сепаратизмѣ. Этотъ національный сепаратизмъ появился у насъ въ самое послѣднее время. Его распространяли въ новѣйшее время на всѣхъ парахъ польскіе политики, и прежде всего австрійское правительство и римская курія. (!)

„Украинство“ въ настоящее время — антирусская идея, идея чисто политическая. Она является не только антитезой, отрицаніемъ единства великоруссовъ, малороссовъ и бѣлоруссовъ но также отрицаніемъ мировой общерусской культуры. Изъ народническаго, демократическаго движенія „украинство“ превратилось въ настоящее время у насъ, въ Австріи, в мазепинство (!) (малороссійскій военачальникъ Мазепа измѣнилъ русской арміи и императору Петру I въ сваженіи съ Шведами подъ Полтавой 200 лѣтъ тому назадъ).

„Въ наши дни во главѣ украинства стоятъ не демократы, послѣдователи и ученики Драгоманова, а баронъ фонъ Василько и графъ Шептицкій; первый направляетъ теченіе украинской политики въ нѣмецкое море; второй призываетъ къ работѣ въ цѣли искорененія славянскаго обряда въ греческо-католической малорусской церкви т. е. среди малороссовъ униатовъ.

„Баронъ Василько является отъявленнымъ другомъ нѣмцевъ не только въ вѣнскомъ парламентѣ; съ этой стороны онъ извѣстенъ также и въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ въ Берлинѣ (ему доказаны сношенія съ берлинскими рѣшающими кругами). Этотъ „глава“ „украинцевъ“ во все даже не малороссъ: онъ по происхожденію австрійскій румынъ и вовсе не знаетъ малорусскаго языка.

„Графъ Шептицкій бывшій полякъ и б. кавалерійскій офицеръ. Онъ былъ назначенъ владыкой (уніатскимъ митрополитомъ) не по духовнымъ соображеніямъ, а для того, чтобы посредствомъ уніи вносить деморализацію въ церковно-національныя отношенія малороссовъ. Помимо соображеній личнаго характера, о личной карьерѣ, гр. Шептицкій, въ качествѣ австро-нѣмецкаго агента и агента римскаго клерикализма, исполняетъ чрезвычайно усердно возложенную на него задачу. Кличъ Рима: per vos, o mei Rutheni, spero orientem convertendum — имѣетъ въ немъ непоколебимаго поборника.

„Впрочемъ, гр. Шептицкій очень старается о совращеніи всего русскаго народа въ римскую унію. Съ этой цѣлью онъ ежегодно созываетъ католическихъ и уніатскихъ славянъ въ Велеградъ, въ Моравіи. Онъ даже въ Россіи имѣетъ своихъ прозелитовъ. Также въ Петербургѣ, на Полозовой улицѣ, онъ уже имѣетъ русскій уніатскій приходъ. Вотъ по какимъ путямъ идетъ сегодня »украинство« великихъ украинцевъ Шевченка и Драгоманова“.

Дальше виводить пос. Марков, начеб то Німеччина заключила союз з українським „мазепинством“ для ослаблення Росиї, а сему пособляє також Австрия і додає до сего, що культурні питаня рішає історія, наука і житє і накручує по своєму сю історію, представляючи начеб плебісцитом в Запорожскій Січи рішено прилуку України в Переяславскім договорі, і начеб учені фільольоґи поставили українську мову на ступні niederdeutsch, хоч як раз навіть московскі учені і Петерб. Академія наук висловили противні сему погляди і начеб то »наконецъ жизнь, resp. самоопредѣленіе, инстинктъ простого народа давно рѣшили вопросъ о малорусскомъ сепаратизмѣ въ благопріятномъ для недѣлимой Руси и Славянства смыслѣ. Малорусское крестьянство до сей поры не знаетъ и не хочетъ знать »украинства«, терминъ »украинецъ« чуждъ народу. — Я руснакъ, я русская — вотъ какъ отвѣчаетъ и теперь русскій народъ непрошеннымъ опекунамъ и „реформаторамъ“ богатой русской культуры. И мнѣ кажется, недалеко то время, когда жизнь совершенно уничтожитъ тайныя крамолу и подвохи противъ мощи русскаго багатыря и его культуры“ кінчить свої виводи п. Марков, до котрих „Прикарп. Русь“ додає такі замітки:

„Съ ознакомленіемъ славянъ съ настоящимъ обликомъ мазепинскаго украинства, послѣднее потеряетъ среди славянъ всякія симпатіи. Оно пользовалось сочувствіемъ славянъ, какъ движеніе Шевченка, Драгоманова. Но какъ мазепинство или хулиганство, оно для широкаго славянскаго міра отнюдь не симпатично и даже не интересно... И ознакомленіе славянъ съ настоящимъ характеромъ украинства, о которомъ они знали только по наслышкѣ со словъ враждебной русскому народу печати, является однимъ изъ главнѣйшихъ для насъ результатовъ Софійскаго съѣзда“.

Ми однак навпаки переконані, що Славяньский сьвіт дуже добре уміє оцінити ролю Верґунів, Маркових, Глебовицких і Дудикевичів, а хоч таких людців гостять на бенкетах російскі чорносотенці, то справедешня російска інтеліґенция не називає їх инакше, як „ґаліцкая сволочь“.

Політичний огляд.

Заграниця.

Статя французского Temps-а про італійске шкільництво в Тунісї з нагоди засновин там італійскої школи викликаний Temps-ом зробила в Римі велике невдоволенє і обуренє. Tribuna і Corriere dela Sera заговорили ще досить умірковано, але Giornale d'Italia перестало сю числити зі словами. Особливо рішучо виступає проти вислову, ужитого Temps-ом про рід італійского іредентизму в Тунісї. Сей ірeдентизм то зовсїм управнений патриотизм. Коли Італія пристала в 1896. р. на управильнене туніского питаня, не згодила ся ніяк на винародовлене своїх осель. Італійці бажали остати Італійцями, а на інтерпретацію, начеб то розширюванє дотеперішних італійских шкіл було недопустиме, не можуть ніяк згодити ся. Сумно, що дневник тої міри, що Temps, так далеко загнав ся в тій справі. Вельми обурена є також Italia, яка вважає статю Temps-а неумістною і незручною. Брутальні напасти Temps-а противорічать цїлком основам приязни і доброго сусідского порозуміня. Але їдка і незручна статя Temps-а не принесе великої шкоди, бо остаточно годі мішати французске правительство і париский дневник.

Tanin пише з обуренєм про communiqué болгарского посольства в Льондоні, оголошене в тамошних дневниках, яке звертає ся проти заяви турецкої амбасади в Льондоні, котра назвала твердженє, начеб то при розоружуваню македоньского населеня діяли ся насильства, неправдивими і доразжує, щоби анґлійскі кореспонденти заняли ся прослідженєм болгарских

ференції — замітив я — питанє однак, чи наш місцевий лїкар не чути ме урази й до о. Ормсбі?

— Нї. Правда, що зробив він для Аліціи вже все, що було в його силї; буде отже щасливий, коли хто инший більше зробить. В кождім разї сумніваєть ся, чи се що поможе. Я також.

— І менї здаєть ся, що недуга ся дуже вкорінена.

Оба ми замовкли.

— Як буде з процесиєю? — запитав він вкінци.

— Нехай буде так, як ви загадали, бо все вийшло на добре, до чого ви тільки доторкнули ся. Я певний, що так буде і з процесиєю.

— Дякую. А буде величаве чувство для дітвори.

— Однак! — закликав я, коли він хотїв вже виходити. — Чи о. Дуф був на проповіди?

— Так, був, здаєть ся, що епископ дав йому упімненє і я бачив, як оба ходили коло захристиї перед обідом гет і назад цїлої пів години. В кождім разї сей Дуф — се мудра голова. Чи знають отець парох, що він написав кілька статий в первородних анґлійских журналах і що в тих статях признав рацию звісному асиріольоґови, проф. Сес-ови*), що намагав ся повалити теориї Ґрафа і Вельгавзена про Пентатевх?

(Дальше буде).

---

*) Архібальд Сес (Sauce), професор лїнґвістики в Оксфордї, у всїх виводах старає ся нераз дуже примітивними доказами повалити христ. принцип про положенє і інспірацию старозавітних книг. Противне становище займають оба у автора названі учені, особливо другий, Юлїй Вельгавзен, професор з Ґетінґен. — Пр. пер.

жалоб. Рівнож звертає ся сей дневник проти статї „Прапорця", який домагав ся прослідження сих скарг зі сторони якоїсь третої держави. Але що до сего, начеб то турецкий посол в Софії мав зажадати вияснень дотично communiqué болгарского посольства в Льондонї, та начеб то болгарске правительство покинуло своє дотеперішнє становище що до питаня про розоружене в Македонії, телєґрафічна аґенция болгарска є уповажнена заперечити вісти поданий Тапі-н-ом.

Кабінет Каналєхаса щораз більше вицофує ся зі свого воєвничого становища супроти Ватикану. Нараз мінїстер заграничних справ Пріеті заявляє, що іспаньске правительство не має зовсїм наміру доводити до розриву з Ватиканом. Я можу одно сказати, так висловив ся мінїстер, що modus vivendi дасть ся знайти. Вісти, начеб то правительство бажало своєю полїтикою довести в будучині в Іспанії до роздїлу держави від Церкви, є цїлковито безосновні. Католицка Іспанія не бажає собі такого роздїлу. Так далеко ми ще не загнали ся. Се знає Рим. Також ми не бажаємо собі нічого лучшого, як жити в порозумінию з Апостольским престолом. З тих слів іспаньского мінїстра заграничних справ видко, що вороги Церкви в Іспанії забажали нараз порозуміня, побачивши, що їх пляни не дадуть ся перевести та що правительство не є в силї дальше побідно опирати ся Ватиканови.

Після одної вісти з Мадриту мав Каналєхас запевнити, що іспаньский амбасадор при Ватиканї Охеда розпращав ся з папою перед своїм виїздом до Іспанії. Супроти сего заявляє Osservatore romano, що Охеда не був на прощальній візиті анї у папи, анї у нїкого з кардиналів, про що з певностию знає добре Каналєхас.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Ізаака, Дальмата; римо-кат.: Роха. — В середу: руско-кат.: 7 Островків в Ефезї; римо-кат.: Лїберата.

— **„Ґалїчанїн"** скаженїє з нагоди »Полїтичних заміток« поданих недавно нами з передовицею редакції. Отся лють орґану московскої аґенциї стає найкрасшим доказом, що автор »Полїтичних заміток« вцїлив в Ахілеву пяту наших москвичів, бо се очевидна річ, доказана історичними подїями, що польско-український спір використували тілько московщина, яко tertius gaudens. А скаженина галицких »холопів« — прислужників Московщини є також певним доказом, що їм усунулаб ся підвалина з під ніг, наколиб сей спір справедливо для Русинів полагоджено, бо тодї також зовсїм иначше уладилиб ся взаємини між Поляками й Українцями в Росії.

Але тою скаженинoю „Ґалїчанїн" так засліплений, що попав як кулею в пліт, шукаючи автора „Полїтичних заміток" в тих „украинофильскихъ депутатскихъ кругахъ, которые являются духовными руководителями коропужскаго нападенія (отже нїбито о. посла Онишкевича!!). Біснованє „Ґалїчанїна" стає найкрасшим доказом cui bono польско-український спір в Галичинї.

— **На могилї Пант. Кулїша.** Як і що року, дня 9. серпня на могилї П. Кулїша, на хуторі Мотронівці, правили панахиду. Було багато народу. Були деякі українські письменники київскі, чернигівскі і з Галичини. Вся могила П. Кулїша була засипана квітками. Багато присутних було в українській одежі. Говорили промови д. Безюдний, д. Венґжин і д. Воропай. З промовою останнього вийшло непорозуміне. Борзеньский справник побачив в нїй небезпечність і хотів заборонити промови иншим, та це й заявив, що на другий рік не дозволить правити панахиду, коли на могилї буде така сила народу. („Рада").

— **Українські улицї на селї.** В селї Липова Роща 3 верстви від Харкова названо кілька улиць і площ іменами українських письменників: Шевченка, Квітки, Котляревского, Кропивницкого і Сковороди. Се стало ся на російській Україні. А по наших селах нічого такого нечути, хоч ту справу порушувано нераз в часописях. В містах чужі ради називають улиції іменами польских письменників, королів або історичних подій. Сельскі ради ждуть хиба на то, щоби їм повітові видїли поназивали улиці і майдани в селї.

— **В Р. Тов-і педаґ.** У Львові розпочав ся дня 2 с. м. приготовляючий курс до 1. кл. ґімназияльної (другий в сїм роцї), уладжений студ. кружком Р. Т. П. Курс буде тревати до 28. с. м. На курс принято 12 хлопців. В тім числї є 6 учеників львівских польских шкіл народних, 1 ученик рускої школи вправ і 5 учеників сільских шкіл народних. Науку ведуть пп. Александер Голиньский, учитель і Кость Личковский академик, що дня від 8 до 11 год рано в шкільним будинку Р. Т. П.

— **З бразилїйскої Парани.** Здавало ся, що по упадку курітибскої „Зорі" настане спокій в Паранї, бо радикали не маючи свого орґану, будуть мусїли присїсти тихо і не спиняти просьвітної і релїґійної працї оо. Василиян межи параньскими Русинами. Але чорт не спить. З датою 21. липця 1910 появило ся знова одно число усопшої „Зорі" видаване параньскими радикалами, на то, щоби, як сего можна було сподївати ся від ворогів єдности і згоди між Русинами, щоби кинути ся на оо. Василиян. Не будемо наводити тих низких і підлих клевет „Зорі" на оо. Василиян про їх єзуїтизм, фарисейство, неробство, неуцтво, непатриотизм і т. п., бо на такі клевети не зважив би ся навіть „Громадский Голос", знаючи оо. Василиян яко борців не лише за руску Церкву але і за руску народність, яко щирих і ревних просьвітителів нашого народа. Инакшими як тут в Галичинї не можуть бути оо. Василияни в Паранї, а навіть ще більше і серед тяжших условин мусять там трудити ся для добра Русинів. Параньским радикальним крикунам завидно, що нарід півов за оо. Василиянами, які безутомно для него працюють, а не за ними, радикалами, котрі для народа нічого доброго не зробили, анї не роблять, а як раз вносять роздор і деморалїзацию і мимохіть загонять руских поселенців слабодухів в табор польский або кацапский. Незрячі чи сьвідомі киринники Кульчицкі та Іванкови, яко видавцї „Зорі", своєю поганою роботою копають гріб Параньскій Руси, якій ще далеко до зрозуміня партийного житя. „Зоря" накидує ся на „Прапор" видаваний в Курітибі оо. Василиянами і рада би єго знищити. Се повинно додати видавцям „Прапора" відваги і бодрости до ще лучшого редаґованя „Прапора" в позитивнім напрямі, як доси, бо лайка радикальної »Зорі« нічого не збудує, а, дасть Бог, лише себе зруйнує.

— **Коло Цїшанова** в селї Брусні старім, яке памятає похід Хмельницкого, найдено на ґрунтї одного з господарів старий гріб з трема кістяками, а притім кілька урн і малий камінний ніж. Кістяки є великі, немов яких велитів.

— **Вїйтом в Слободі золотій** був пос. Тимотей Стaрух, якого тепер за надужиття в урядованю засуспендовано в вїйтівстві.

— **Холєра на Українї.** Хорих на холєру в Катеринославщинї тепер вже 2.243 осіб. „Рѣчи" телеґрафують, що селяни з деяких сел втікають. Лікарів не хотять слухати, а слухають всяких пройдисьвітів знахарів, що тілько обманюють їх. Баби замісць того, щоб глядїти чистоти в хатах, запрягають ся в плуги і серед ночи оборюють село, гадаючи, що таким способом не пустять в село пошести. Просто страх і сором за людску темноту. — В Київі лежить в шпиталях 84 хорих на холєру.

— **Жертви Татр.** Як ми доносили, погиб оногдї в Татрах студент III. р. полїтехніки Шулякевич зі Львова. Нещ-сливий скотив ся враз з товаришем, коли драпали ся на Яворові турні і так потовк ся, що не міг рушити ся. Заки насліп ратунок з Закопаного, Шулякевич замер. При шуканю за Шулякевичом затратив ся був Климко Бахледа, один з найлучших провідників по Татрах. По тижневи шуканя найдено єго трупа страшно пораненого в ярі під Яворовими турнями, куда він злетів з висоти 200 метрів. При упадку голова Бахледи відорвала ся від тулова. Трогаючі були похорони Шулякевича в суботу з головного двірця у Львові на личаківский цвинтар. Домовину несли студенти технїки. Перед рампою полїтехніка попрощав покійного ректор Дзівіньский, а над гробом промовляли речники спортового союза і мячевого клюбу „Чорні". Вінки, цьвіти вкрили могилу, а слези родичів і судженої зросили землю над тілом молодого технїка і завзятого туриста.

— **Рекрути в 1910 роцї.** Мінїстерство війни розпорядило, що сего року рекрути всїх полків і оружия мають розпочати чинну службу з днем 7 жовтня. Однорічні охотники і вояки маринарки розпочинають чинну службу як звичайно з днем 1. жовтня. Запасові резервісти будуть покликані до 8-недїльної чинної служби дня 3 жовтня. Вояки, що сего року кінчать 3-лїтну чинну службу, мають бути урльоповані безпосередно по закінченю осїнних маневрів, а лиш вояки галицких полків піхоти стоячі залогою в Боснї і Герцеґовинї, будуть урльоповані аж в чотири тижні по тім, як наспіють сегорічні рекрути. Час той довшої служби буде тим воякам почислений за першу периодичну вправу.

— **Археольоґічні розкопи.** Сими днями закінчують ся археольоґічні розкопи та досліди північної частини церкви, знайденої в садибі митрополитичого дому в Київі. Встановлено, що церква мала 5 бань і „притвор" з заходу. З самого початку розкопок найдено кілька кістяків в самій церкві, тепер найдено чимало кістяків поза межами церкви біля західної стїни; як гадають, поховано їх тут у XI. або XII. віцї. — В рівчаках на місці колишнього фундаменту церкви окрім всяких церковних прикрас, фресок, мозаїки, та иншого знайдено кілька дуже цїнних річий: дві золоті іконі — Спасителя та Божої Матери і печатку. З одного боку сеї печатки неврaзні постаті сьвятих, з другого напис „отъ Ратибора" (од Ігоря). Велику вартість має знайдена »гемма« (застібка з дорогого каміня з вирізанним на нїй фіґурями), на якій вирізано роздягнену жінку, яка заглядає у зеркало.

— **Добре заряджене.** Лучало ся часто, що абоненти телєфону в Копенгазї позволяли собі на неконечно ввічливі слова зглядом пань занятих при телєфонах. Щоби спинити невідповідне поведене панів уставлено на телєфонїчній стациї ґрамофон, котрий нотує скрупулятно кожде неосторожно висказане слово котримсь з панів. А що вже не оден з них мав по причинї своєї палкої вдачі неприятність а станув против него правдомовний сьвідок ґрамофон, то єго присутність, о котрій знають усї абоненти, здержує кождого з них, що жаден не важить ся сказати якесь невідповідне слово. Годило би ся, щоби були ґрамофони не лиш в Копенгазї, але по всїх телєфонїчних стациях, де тілько є занятї панни.

Терне.

В „Гостинниці" бачу, що згода з жидами
є чиста брехня, полїтична солома,
Яка менї згода?! Жиди за столами,
а всї Русини без гроший сидять дома..

—

У Львові ми маємо раз діячів
і сьміливу, народну варту;
вони не вживають могучих кличів,
а ставлять все сьміло на карту...

—

Оповістки.

— **Відзначеня.** Цїсар надав професорови рускої ґімназиї у Львові Іванови Верхрацкому, заслуженому природописцеви, і о. Іванови Костецкому, проф. IV. ґімн. у Львові, при нагоді перенесення їх в постійний стан супочинку титул шкільних радників.

Цїсар надав р дникови намісництва, управителеви староства в Тернополї, Діонізови Завадскому, з нагоди перенесення єго в стан супочинку титул радника двора.

— **Квалїфікацийні іспити** для учителів шкіл народних перед львівскою комісиєю іспитовою розпічнуть ся дня 3. жовтня. Подaня треба вносити до комісиї іспитової найдальше до дня 24. вересня. Іспити на учителів шкіл видїлових перед тою комісиєю розпічнуть ся дня 13. жовтня, а подaня треба вносити до краєвої ради шкільної найдальше до 20. вересня.

— **З зелїзниць** Дня 17. серпня 1910 о 10. год. відбуде ся в маґазинах товарових стациї Тернопіль публична лїцитация невідобраних товарів як: цукру, кави, чаю, руму, лїкерів, вина, оливи, смаровил, сукна, блаватних товарів, рільничих машин і т. д.

Наука, штука і лїтература.

— *Др, Богдан Барвіньский.* **Історичні замітки.** Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. Львів 1909. II. З печатні В. А Шийковского. Накладом автора. мал. 8-о, ст. X+94 і 1 портрет.

Отсей другий томик » Історичних причинків« д-ра Б. Барвіньского, се відбитка статий, печатаних протягом 1909 р. в »Русланї«. Половина статий, уміщених в отім томику (всїх є вісїм), займає ся портретами Мазепи та творами всесьвітної лїтератури і штуки, яких темою був сей великий Гетьман, (статя III, IV, V, VIII. 1, 2, 3, 4). З сего згляду посьвятив автор свою збірку памяти сего гетьмана. Ось що пише автор у переднім слівці: „Сего року (1909) припали як раз сумні двосотні роковини Полтавского бою, тож і я бажав пошанувати память найлучшого Сина України-Руси хоч отсею дрібничкою, випускаючи в сьвіт статї про гетьмана Мазепу в одній збірці та посьвячуючи Єму цїлу збірку. Отсим бажав я також прилучити ся до загального протесту України-Руси проти сьвяткованя Московщиною Полтавского бою".

Инші чотири статї (I, II, VI VII), поміщені в отсій збірці, се маленька частина тих мате-

риялів до історії України-Руси в XIV—XVIV ст. які автор призбирав в „Архіві кн. Чарториских“ в Кракові, перебуваючи там літом 1908 р. на архівальних студиях. Зі статий в отсій збірці, поданих на основі тих материялів, до XIV. ст. відносить ся статя VI і VII, до XV. ст. статя II VII, до XVI ст. статя I.

Зміст отсеї збірки д-ра Б. Барвіньского такий:

Слівце від автора ст. V—VII.

Зміст ст. IX—X.

Поправки похибок ст. XI.

Портрет Мазепи між ст. 46 а 47

I. З рускої переписки польского короля Жиґимонта Авґуста ст. 1—10.

II. Два загадочні ханьскі ярлики з першої половини XV. столїтя ст. 11—21.

III. Портрет Мазепи кисти артиста-маляра Осипа Куриласа ст. 22—28.

IV. Гетьман Іван Мазепа в всесьвітній літературі і штуці ст. 29—37.

V. Причинок до питаня про т. зв. »Бекетівский« портрет Мазепи ст. 38—51.

VI. Перемирна грамота литовских князів з королем Казимiром Великим 1366 року ст. 52—67.

VII. До питаня про скількість присяжних грамот в князів литовско-руских ст. 68—76.

VIII. Доповненя до статий про Мазепу ст. 77—94.

1. Гетьман Іван Мазепа в всесьвітній літературі і штуці ст. 77—80.

2. Т. зв. »Бекетівский« портрет Мазепи ст. 81—83.

3. Уваги до иньших портретів Мазепи ст 85—89.

4. „Невідомий доси“ портрет гетьмана Івана Мазепи ст. 89—94.

Ціна другого томика »Історичних причинків« 1·50 К, а дістати можна в Книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка.

— **Нові книжки про Україну.** У Львові-Київі вийшло окремою відбиткою з другого тому »Студий з поля суспільних наук і статистики“ — праця д. Вол. Дорошенка »З історії земства на Україні«. Се реферат праці Б. Весоловского — »История земства за сорокъ лѣтъ«. Книжка Дорошенка коштує 80 с. Другу книжку випустило статистичне бюро полтавского земства, під назвою — »Статистический справочникъ по Югу Россіи“. Се збірник найріжнороднїйших статистичних відомостий про економічне й почасти громадске житє українських і напівукраїньских (Таврія, Донщина, Бесарабія) ґуберний. Книжка з картою України на двох окремих листах, коштує 25 коп.

— **„Молода Україна“**, київска часопись для дїтий ч. 5 за май. Зміст такий: „Борис Грінченко“ (з портретом) О. К. „До праці“ вірш Б. Грінченка. „Зайцеві пригоди“, оповіданя Сетона Томпсона в перекладі Михайла Кривинюка. „Весна“ вірш Майстренка. „Сьвітознане“ — „Київский зоольоґічний садок“ (з малюнками) Марусї Ішуиної. „Дитяча пісня“ Одарки Романової. „Казка про Комаря-Комаровича“ розвідка Д. Маниного, переклад Н. Сонцевої. „До діток“, вірш А. Будкевича. Сміховинка.

Телеґрами

з дня 15. серпня.

Відень. Бар. Бінерт має з нагоди свого побуту у Відні дня 18. с м. відбути конференциї з провідниками великих парляментарних сторонництв.

Білгород. Кружляє чутка, що Австро-Угорщина заключила з Чорногорою тайний договор; Сербске правительство дістало від білгородского посла одної з приязних держав інформациї в тій справі.

Копенгаґа. Вчера скінчив ся тут міжнародний зїзд прилюдної опіки і приватної добродійности.

Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати
про ціни збіжа і продуктів у Львові
від 1. до 7. серпня 1910.

	за 50 клґ.
Пшениця	9.45— 9·70 К
Жито	6·85— 7·10 К
Ячмінь броварняний	6·00— 7·00 К
Ячмінь на пашу	7·15— 7·35 К
Овес	7·25— 7·50 К
Кукурудза	0·00— 0·00 К
Гречка	0·00— 0·00 К
Горох до вареня	12·00—13·00 К
Горох на пашу	7·00— 7·25 К
Бобик	7·00— 7·25 К
Конюшина червона	65·00—75·00 К
Конюшина біла	70·00—88·00 К
Конюшина шведска	75·00—85·00 К
Тимотка	25·00—27·00 К
Ріпак зимовий	10·75—11·00 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль старий	140·00—150·0 К
Хміль новий	115·00—130·0 К

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	8·55	1·30	5 45	10·05
Кракова	7·27	10 10	1·15 Б	**8 40**	**2·30**
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	**2·05**	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	**6·35**	**12.20**
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Стрия				10·19Д	
Самбора	8 00	9·58	2·00		9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Брухович	7·32	1·05 Л	1·53 З	8·00	9·25 З
Брухович	7·49 К	1·20	4·10 З	3·26К	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10 07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	**2·00**	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	**2·00**	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11,55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	**8·25**	**3 15**	**6·55**	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	**12·45**
Кракова	—	—	**2·45**	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10 40	**2·16**	8·10	**11.10**
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·36
Черновець	—	**9 10**	**2·23**	—	**2·50**
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	**1·45**	6 50	**11·25**
Самбора	6·00	9 05	3·40	—	10·40
Рави рускої	7·34		2·30	7·10	11·35 З
Яворова	8·20		—	6·30	—
Брухович	6·13	10·05Л	2 35 З	8·38 З	11·35 З
Брухович	7·34	12·25 З	4·24 З	7·10	
Підгаєць	5·58			·6·16	
Янова	8·20	10·20К	1·35 Н	3·35	6·39 К
Любіня	6·00	9·05	2·15 Р	3·40	10·40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6·35	11·00	**2·31**	8·33	11·32
Бродів	6·35	11·00	**2·31**	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	—
Винник			**1·30**		11·35А
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділї.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 15·6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділї і сьвяті обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділї і рим.-кат. сьвята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/8 щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в неділї і рим. кат. сьвята. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділї і рим. кат. сьвята.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарні В. А. Шийковського.